

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Фебруар 2020.

Београд, март 2020.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника финансијског сектора и привреде и у фебруару су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Резултати фебруарске анкете агенције Ипсос показују да се и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања свих сектора, изузев становништва, крећу у распону од 2,0% до 2,5%.

Према резултатима фебруарске анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде остала су непромењена, на нивоу од 2,0%. Очекивања представника синдиката у погледу инфлације за годину дана унапред благо су порасла – са 2,0% у јануару на 2,2% у фебруару. Уобичајено виша од очекивања осталих сектора, очекивања становништва су и у фебруару остала на нивоу од 5,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у фебруару износила су 2,3%, што је незнатно ниже него у претходној анкети (2,4%), док средњорочна очекивања привреде, синдиката и становништва, према фебруарској анкети агенције Ипсос, износе 2,0%, 2,5% и 5,0%, респективно, и нису мењана у односу на јануар.

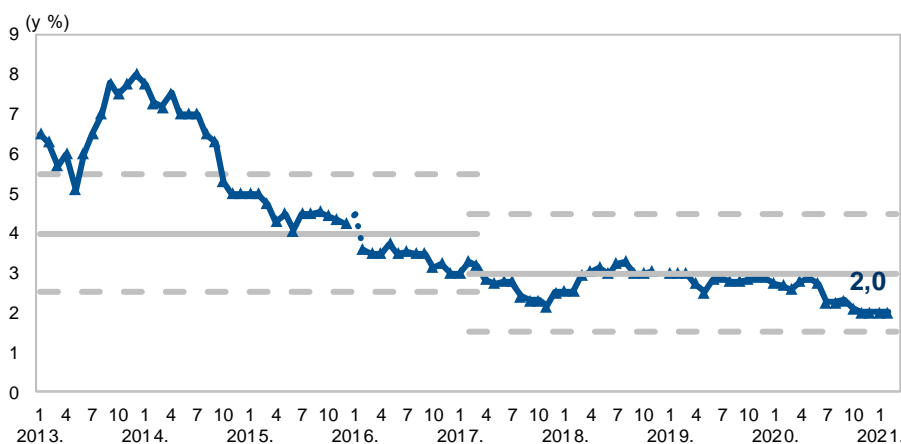
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и у фебруару се налазе на нивоу од 2,0%, што је непромењена вредност од септембра 2019. Према резултатима мартовске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,2%, што је истоветно вредности из претходне анкете.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора,¹ на основу одговора из фебруарских анкета, остала је стабилна на нивоу од 2,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у фебруару су износила 2,3%, што је незнатно ниже него у претходној анкети (2,4%). Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

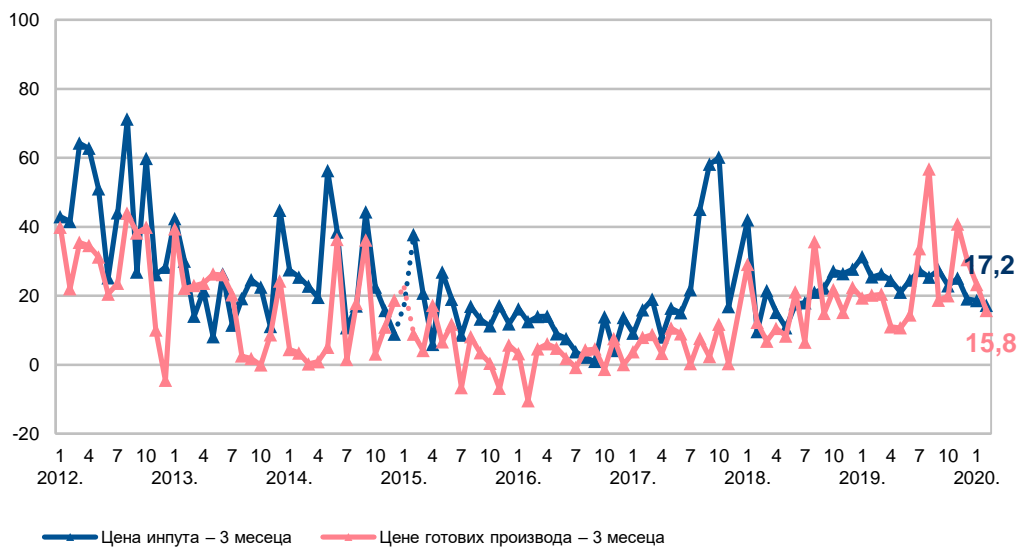
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде за годину дана унапред остала су непромењена у односу на претходну анкету и износе 2,0%.

За две године унапред, привредници такође очекују инфлацију од 2,0%, што је непромењена вредност у претходне три анкете.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкете Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Додатан аргумент у прилог очекиване ценовне стабилности јесте и чињеница да преко 80% испитаника међу привредницима очекује стабилно кретање цена инпута у својој производњи, као и цена својих финалних производа/услуга за период од три месеца унапред.

Инфлациона очекивања синдиката

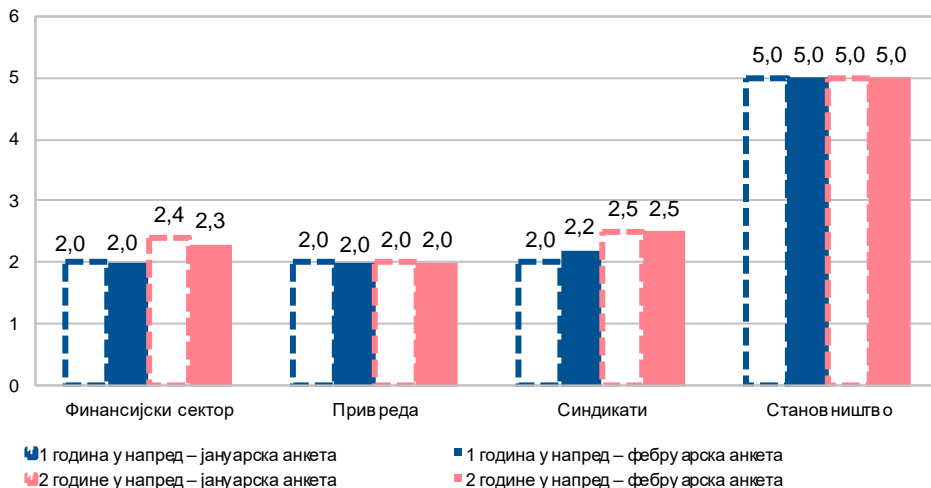
Према резултатима фебруарске анкете, инфлациона очекивања представника синдиката благо су порасла у односу на претходни месец и износе 2,2% (јануар 2,0%), док су средњорочна инфлациона очекивања остала непромењена, на нивоу од 2,5%.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати фебруарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности још од јула 2019.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

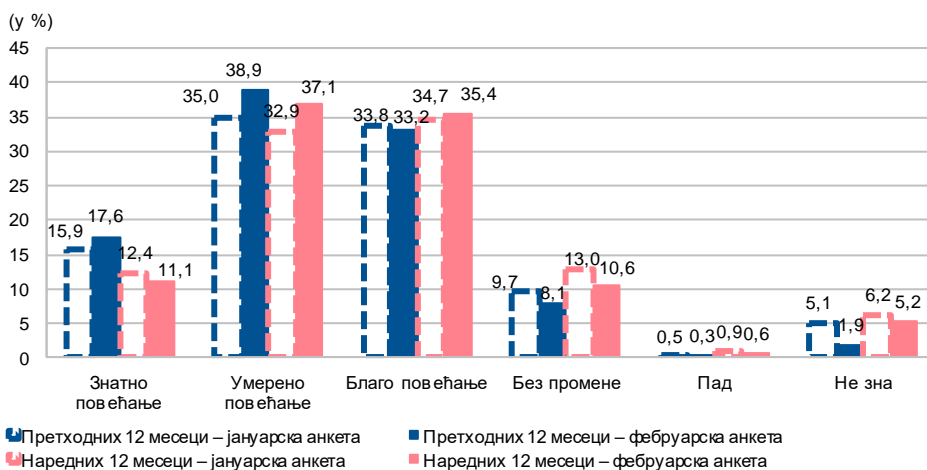

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи део анкетираних грађана (72,5%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

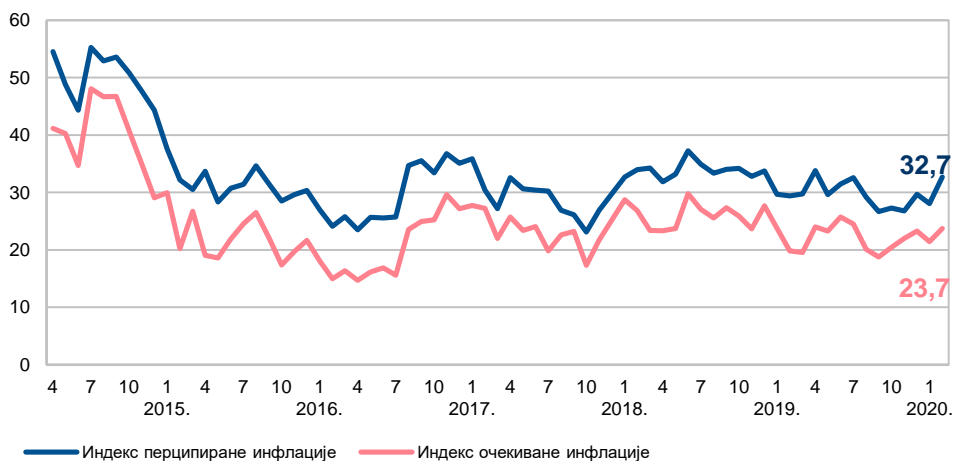
Удео испитаника који сматрају да ће се цене знатно повећати у наредној години дана у фебруару је износио 11,1% (у јануару: 12,4%). Истовремено, удео анкетираних који очекују умерено повећање цена порастао је за око 4 процентна поена, на 37,1%.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

У односу на претходну анкету бележи се благи пад НП испитаника међу становништвом који очекују поскупљење месечних рачуна, док је НП испитаника који очекују више цене прехранбених производа готово непромењен.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).